

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/149/2025
Identifikačné číslo spisu:	0022201742
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:0022201742.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ C. Š., narodenej XX. L. XXXX, F., P. XXX, 2/ P. Š., narodenej X. R. XXXX, F., P. XX, obe zastúpené advokátom JUDr. Dušanom Antolom, Košice, Krivá 23, proti žalovaným 1/ UNIQA poisťovňa, a. s., Praha, Evropská 136, Česká republika, činnosť na území SR uskutočňujúca prostredníctvom organizačnej zložky UNIQA, poisťovňa, a. s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Bratislava, Krasovského 15, IČO: 53 812 948, zastúpenej CLS Čavojský & Partners, s. r. o., Bratislava, Zochova 6-8, IČO: 36 854 972, 2/ L. N., narodenému XX. U. XXXX, F. XX, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 27C/36/2022, o dovolaní žalobkýň 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 9. júla 2024 sp. zn. 9Co/202/2023 v spojení s opravným uznesením z 2. mája 2025 sp. zn. 9Co/202/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 1/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalovanému 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 18. mája 2023 č. k. 27C/36/2022 - 92 konanie zastavil pre späťvzatie žaloby (§ 145 ods. 1 CSP) a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania aplikujúc § 257 CSP. Naplnenie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre takéto rozhodnutie o trovách konania odôvodnil povahou samotného uplatneného nároku a s prihliadnutím na rozsudok Okresného súdu Michalovce sp. zn. 3T/72/2020, z ktorého vyplynulo, že pri predmetnej dopravnej nehode žalobkyne utrpeli zrazenia a manžel žalobkyne 1/, resp. otec žalobkyne 2/ zomrel. Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval za nespravodlivé, aby pri späťvzatí žaloby žalobkyne boli zaviazané náhradou trov konania protistrane.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/ uznesením z 9. júla 2024 sp. zn. 9Co/202/2023 v spojení s opravným uznesením z 2. mája 2025 sp. zn. 9Co/202/2023 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalovanej 1/ priznal nárok na plnú

náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania proti žalobkyniam 1/ a 2/, na ktoré plnenie obe žalobkyne sú povinné spoločne a nerozdielne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v posudzovanej veci na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 27C/36/2022 z podnetu žalobkyní proti žalovanej 1/ ako poisťovni a proti žalovanému 2/ ako osobe, ktorá zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej okrem spôsobení usmrtenia U. Š. došlo aj k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví žalobkyní, dňom 12.04.2022 začalo súdne konanie o náhradu škody titulom bolestného vo výške 4.254,60 eura s príslušenstvom v prospech žalobkyne 1/ a vo výške 3.342,90 eura s príslušenstvom v prospech žalobkyne 2/. Žalovaná 1/ sa bránila, že vedeniu tohto sporu bráni prekážka rozhodnutej veci (res iudicata), ktorou je právoplatný odsudzujúci rozsudok v trestnej veci 3T/72/2020 vedenej proti žalovanému 2/ ako obžalovanému, ktorým tento bol uznaný vinným zo spáchania zločinu usmrtenia a tiež z prečinu ublíženia na zdraví a ktorým obžalovanému bola uložená povinnosť nahradiť spôsobenú škodu žalobkyniam ako poškodeným vo výške 4.254,60 eura, resp. vo výške 3.342,90 eura. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 10.08.2021. Na súdnom pojednávaní v tomto spore konanom 18.05.2023 došlo k späťvzatiu predmetnej žaloby v celom rozsahu a to bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov. Odvolací súd dospel k názoru, že žalobkyne už nemajú záujem na vedení tohto súdneho sporu ani proti jednému zo žalovaných, čo procesne prejavili späťvzatím žaloby v celom rozsahu a bez toho, aby uviedli svoje dôvody, ktoré ich k tomuto kroku viedli, nemožno pochybovať, že jednak zastavenie konania procesne zaviniли žalobkyne a jednak, že tak žalovaná 1/, ako ani žalovaný 2/, svojím konaním nedali príčinu na späťvzatie žaloby, t. j. nemožno rozumne pochybovať, že k tejto procesnej dispozícii žalobkyní so žalobou ako pána sporu (dominus litis) došlo bez akéhokoľvek pričinenia žalovaných a to bez ohľadu na ich procesnú obranu v spore. Pretože zastavenie konania procesne zaviniли výučne žalobkyne, pokiaľ žalovanej 1/ ako ich protistrane vznikli účelné trovy, aplikujúc ustanovenie § 256 ods. 1 CSP odvolací súd priznal ich náhradu.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že iné rozhodnutie o trovách konania súd môže prijať len za splnenia zákonných podmienok na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, t. j. môže tak urobiť výnimočne a ak zároveň existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V zmysle ustálenej judikatúry dovolacieho súdu (napr. uznesenia NS SR vo veciach 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, či vo veci 3MCdo/46/2012, ktoré sú aplikovateľné aj po 01.07.2016), ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by pri rozhodovaní o trovách konania zakladal svojvoľnú možnosť jeho aplikácie súdom, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého súd je povinný posúdiť, či v tej ktorej veci (ne)existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť (nález Ústavného súdu SR z 18.07.2018 vo veci I. ÚS 153/2018). Aplikácia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu, príp. podľa zásady zodpovednosti za zavinenie na zastavení konania, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí pritom ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach strán sporu, pričom rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom (nález Ústavného súdu SR zo 06.06.2019 vo veci II. ÚS 113/2019). Úvaha súdu, či v tej ktorej veci o takýto výnimočný prípad ide a či (nie) sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a prípadné nepriznanie náhrady trov konania strane, ktorá zastavenie konania nezavinila, príp. nie v plnom rozsahu, má teda slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti zákona pri rozhodovaní o trovách konania podľa zásady úspechu, resp. ako v danom prípade podľa zásady zodpovednosti za zavinenie na zastavení konania. Z hľadiska prípadnej aplikácie ustanovenia § 257 CSP v prípade konania zastaveného pre späťvzatie žaloby právne významné preto sú nielen okolnosti, ktoré viedli k späťvzatiu žaloby, ale rovnako aj okolnosti, ktoré vôbec viedli k uplatneniu práva (nároku) žalobou na súde, povaha samotného uplatneného nároku, postoj strán v konaní a pod., ktoré je potrebné posudzovať vždy komplexne a dôkladne vo všetkých známych vzájomných súvislostiach.

2.2. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie aplikáciu § 257 CSP v štádiu konania, kedy dôvodnosť uplatneného nároku sa ešte neposudzovala a ktorý výnimočnosť dôvodov hodných osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania žalovanej strane, t. j. na rozhodnutie o trovách konania postupom

podľa § 257 CSP celkom v prospech žalobkyní, ktoré späťvzatím žaloby zastavenie konania zavini, vzhľadom v skutočnosti, že tieto pri smrtelnej dopravnej nehode spôsobenej žalovaným 2/, stratili jednu z najbližších osôb, manžel žalobkyne 1/, resp. otca žalobkyne 2/, pričom aj sami utrpeli zranenia.

2.3. Odvolací súd mal za to, že z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplynulo, že ten istý nárok, ktorý žalobkyne proti žalovaným uplatňovali v tomto súdnom spore, týmto už dňom 10.08.2021, t. j. ešte pred začatím tohto sporového konania proti žalovanému 2/ ako obžalovanému v trestnej veci už bol právoplatne priznaný rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 08.07.2021 vo veci 3T/72/2020. Odvolací súd konštatoval, že žalobkyne tak zavini nielen zastavenie konania v dôsledku späťvzatia žaloby, ale zavini vôbec aj jeho vedenie, keďže pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci svoj nárok proti obom žalovaným od počiatku uplatňovali bezdôvodne, keďže tento im už bol právoplatne priznaný v adhéznom konaní, pričom z povahy veci vyplýva, že túto za žalovaného 2/ ako poisteného v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalobkyniam ako poškodeným je povinná uhradiť žalovaná 1/ ako poisťovateľ. Žalobkyne pritom napriek tomu, že už pred podaním predmetnej žaloby disponovali právoplatným a vykonateľným exekučným titulom na peňažné plnenie v podstate voči obom žalovaným, k späťvzatiu žaloby nepristúpili ani po tom, čo žalovaná 1/ ich na túto okolnosť upozornila už hneď pri svojom prvom úkone v predmetnej veci, ale na predmetnej, z týchto dôvodov ale zjavne neprípustnej žalobe naďalej trvali, nútiac tým žalovanú 1/ do vynakladania ďalších trov spojených s jej procesnou obranou v spore. Podľa odvolacieho súdu za týchto okolností, keď žalobkyne predmetnou žalobou neprípustne sa domáhali plnenia, ktoré im už bolo právoplatne priznané, pričom ani nijako neargumentovali, prečo takto konali, ani nimi na nariadenom súdnom pojednávaní uvádzaný dôvod, že k späťvzatiu žaloby došlo skôr, než pojednávanie sa začalo, ako ani súdom prvej inštancie zohľadnený dôvod zranenia žalobkyní a spôsobenia smrti im blízkej osoby pri predmetnej dopravnej nehode, nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa pre výnimočnú aplikáciu § 257 CSP v tejto duplicitne iniciovanej veci v ich prospech.

2.4. Vzhľadom na uvedené zásady ovládajúce aplikáciu ustanovení § 256 a § 257 CSP odvolací súd konštatoval jednoznačné a výlučné procesné zavinenie žalobkyní na zastavení konania a tiež absenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na výnimočné aplikovanie ustanovenia § 257 CSP a výrok uznesenia súdu prvej inštancie postupom podľa § 388 CSP zmenil.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobkyne 1/ a 2/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovali § 420 písm. h) CSP majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko odvolací súd nesprávne aplikoval § 255 CSP a neaplikoval § 257 CSP. Dovolateľky navrhli zohľadniť skutočnosť, že k poškodeniu ich zdravia a vzniku majetkových škôd došlo pri nezavinenej dopravnej nehode, za ktorú nesie zodpovednosť žalovaný 2/. Súčasne navrhli, aby sa zohľadnil ich zdravotný stav, poškodenie na majetkových hodnotách ako aj zdraví a následkoch na zdraví, ktoré ich budú sprevádzať po celý zostatok života aj z prežitej traumy pri dopravnej nehode, hlavne v dôsledku straty blízkej osoby, manžela a otca. Tieto skutočnosti sú pre dovolateľky skutkovo i právne významné z hľadiska spravodlivého posúdenia sociálneho a majetkového statusu žalobkyní ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Z rovnakého dôvodu dali do pozornosti skutočnosť, že v prípade právnickej osoby, ktorá udelila plnú moc na zastupovanie v konaní advokátovi ide o poisťovací subjekt, ktorý sám zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním a tento nebol povinný udeľovať právne zastupovanie inej právnickej kancelárii. Namietali, že ak odvolací súd zmenil výrok o trovách konania a bez zváženia celkovej spravodlivosti prípadu priznal žalovanému trovy v plnej výške, vec nesprávne právne posúdil a porušil zásadu ochrany slabšej strany a odmietol judikatúru najvyššieho a ústavného súdu, ktoré jednoznačne pripúšťajú výnimočne aplikáciu § 257 CSP v obdobných prípadoch. Konštatovali, že odmietnutie aplikácie § 257 CSP a priznanie plných trov konania protistrane by znamenalo sekundárne poškodenie žalobkyní a porušenie princípu proporcionality a spravodlivosti. S poukazom na uvedené dôvody dovolateľky navrhli, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania zrušil, zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o trovách konania a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu namietala, že dovolateľky sú (povinne) zastúpené advokátom, ktorý by mal vedieť, že § 420 písm. h) CSP je neexistujúcim dovolacím dôvodom. K vecnej nedôvodnosti dovolania uviedli, že následkom toho, že dovolateľky nerozvážne iniciovali súdny spor, ktorý následne sami vyhodnotili ako s veľkou pravdepodobnosťou odsúdený na neúspech a preto vzali svoju žalobu späť v celom rozsahu má byť to, že protistrane ako subjektu, ktorý sa musel brániť voči nedôvodne podanej žalobe a vynaložiť s tým spojené výdavky na jeho právne zastúpenie, tieto musia uhradiť. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol.

5. Žalovaný 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Žalobkyne v podanom dovolaní podľa § 420 písm. h) CSP (správne má byť § 420 písm. f) CSP - poznámka dovolacieho súdu) namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a to aj napriek tomu, že jadrom výhrad dovolateľiek bolo podľa názoru dovolacieho súdu predovšetkým nesprávne právne posúdenie otázky trov konania s tým, že v danej veci mal odvolací súd postupovať podľa § 257 CSP.

8. Už na tomto mieste považuje dovolací súd za podstatné uviesť, že námietka nesprávneho právneho posúdenia veci nemá v zásade charakter zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Namietanie nesprávneho právneho posúdenia sporu je možné uviesť ako dôvod dovolania len pri dovolaniach prípustných v zmysle § 421 CSP (§ 432 ods. 1 CSP), ktorý dôvod žalobkyne (kvalifikovane zastúpené advokátom) v podanom dovolaní neuviedli. Navyše pokiaľ by najvyšší súd z obsahu podaného dovolania ustálil (§ 124 ods. 1 CSP), že žalobkyne namietali (aj) nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 CSP), musel by toto dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c) CSP), keďže dovolaním napadnutým uznesením odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o trovách konania (§ 357 písm. m) CSP). Podľa § 421 ods. 2 CSP ale dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. V súvislosti s námietkou dovolateľiek o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom trov konania dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

11. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

12. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd konštatuje, že v postupe odvolacieho súdu nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľky na ich procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. V posudzovanom spore dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia. Výrok o nároku na náhradu trov konania dovolací súd zdôvodnil v bodoch 6. až 8. rozhodnutia tak, že o trovách celého konania rozhodol v zmysle § 256. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatoval, že procesná obrana žalovanej 1/ v spore pred súdom prvej inštancie, spočívala v nedostatku procesnej podmienky konania a to už od samého začiatku tohto sporu, ktorou bola prekážka právoplatne rozhodnutej veci, proti čomu žalobkyne nijako nenamietali, pričom žalobkyne zjavne bez akéhokoľvek pričinenia žalovaných 1/ a 2/ už nemali záujem na vedení tohto súdneho sporu ani proti jednému zo žalovaných, čo procesne prejavili späťvzatím žaloby v celom rozsahu a bez toho, aby uviedli svoje dôvody, ktoré ich k tomuto kroku viedli. Z uvedeného dôvodu podľa odvolacieho súdu zastavenie konania procesne zavinili žalobkyne a žalovaní 1/ a 2/ svojím konaním nedali príčinu na späťvzatie žaloby, t. j. nemožno rozumne pochybovať, že k tejto procesnej dispozícii žalobkyní so žalobou ako pána sporu (*dominus litis*) došlo bez akéhokoľvek pričinenia žalovaných, a to bez ohľadu na procesnú obranu žalovanej 1/ v spore. Odvolací súd konštatoval, že pretože zastavenie konania procesne zavinili výučne žalobkyne, pokiaľ žalovanej 1/ ako ich protistrane v súvislosti s týmto súdnym sporom vznikli účelné trovy, aplikujúc ustanovenie § 256 ods. 1 CSP dovolací súd jej priznal ich náhradu.

12.1. Na námietku dovolateľiek ohľadom použitia moderačného práva pri určovaní trov konania prostredníctvom § 257 CSP, že ich mal dovolací súd primerane znížiť, resp. úplne nepriznať, dovolací súd uviedol, že nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa na takúto aplikáciu. Zdôraznil, že z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplynulo, že ten istý nárok, ktorý žalobkyne proti žalovaným uplatňovali v tomto súdnom spore, týmto už dňom 10.08.2021, t. j. ešte pred začatím tohto sporového konania proti žalovanému 2/ ako obžalovanému v trestnej veci už bol právoplatne priznaný rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 08.07.2021 vo veci 3T/72/2020. Bol názoru, že žalobkyne tak zavinili nielen

zastavenie konania v dôsledku späťvzatia žaloby, ale zavinili vôbec aj jeho vedenie, keďže pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci svoj nárok proti obom žalovaným od počiatku uplatňovali bezdôvodne, keďže tento im už bol právoplatne priznaný v adhéznom konaní, pričom z povahy veci vyplýva, že túto za žalovaného 2/ ako poisteného v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalobkyniam ako poškodeným je povinný uhradiť žalovaná 1/ ako poisťovateľ. Odvolací súd zdôraznil, že žalobkyne napriek tomu, že už pred podaním predmetnej žaloby disponovali právoplatným a vykonateľným exekučným titulom na žalované peňažné plnenie v podstate voči obom žalovaným, k späťvzatiu žaloby nepristúpili ani po tom, čo ich žalovaná 1/ na túto okolnosť upozornila už pri svojom prvom úkone v predmetnej veci, ale na predmetnej, z týchto dôvodov ale zjavne neprípustnej žalobe naďalej trvali, nútiac tým žalovanú 1/ do vynakladania ďalších trov spojených s jej procesnou obranou v spore. Podľa odvolacieho súdu za týchto okolností, keď žalobkyne predmetnou žalobou neprípustne sa domáhali plnenia, ktoré im už bolo právoplatne priznané, pričom ani nijako neargumentovali, prečo takto konali, ani nimi na nariadenom súdnom pojednávaní uvádzaný dôvod, že k späťvzatiu žaloby došlo skôr, než pojednávanie sa začalo, ako ani súdom prvej inštancie zohľadnený dôvod zranenia žalobkyní a spôsobenia smrti im blízkej osoby pri dopravnej nehode, nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa pre výnimočnú aplikáciu § 257 CSP v tejto duplicitne iniciovanej veci v ich prospech a v neprospech žalovanej 1/. Vzhľadom na uvedené zásady ovládajúce aplikáciu ustanovení § 256 a § 257 CSP odvolací súd v tejto veci z uvedených dôvodov konštatoval jednoznačné a výlučné procesné zavinenie žalobkyní na zastavení konania a tiež absenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na výnimočné aplikovanie ustanovenia § 257 CSP na daný prípad. Z toho vyplýva, že odvolací súd veľmi podrobne vysvetlil, z akých dôvodov nevyužil moderačné právo podľa § 257 CSP.

12.2. K dovolacej námietke, že žalovaná 1/ udelila plnú na zastupovanie v konaní advokátovi napriek tomu, že ide o poisťovací subjekt, ktorý sám zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním, dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 246/2016, v ktorom ústavný súd vyslovil záver, že „zo žiadnych ustanovení ústavy ani Občianskeho súdneho poriadku nemožno vyvodiť záver, že by účastníkovi konania (konkrétne v prerokúvanej veci právnickej osobe súkromného práva), ktorý má zamestnancov s právnickým vzdelaním a napriek tomu si zvolí zástupcu z radov advokátov, nemala byť priznaná náhrada trov konania. Za účelne vynaložené trovy konania podľa § 142 ods. 1 OSP možno pokladať iba také, ktoré museli byť procesnou stranou nevyhnutne vynaložené na to, aby mohla riadne obhajovať svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo na príslušnom súde. Trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde. Iba v celkom výnimočných situáciách, najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania, ktoré by sa nedali kvalifikovať ako vynaložené účelne“. Možno potom uzavrieť, že účelom náhrady trov konania je kompenzácia výdavkov strane sporu, ktoré musela vynaložiť v dôsledku protiprávneho konania, na účelne uplatňovanie alebo bránenie svojho práva. V súlade s tým je zákonná úprava náhrady trov konania založená na zásade úspechu v spore, nie na zásade zásluhovosti. Úspešná je v spore tá strana sporu, ktorej meritórnemu návrhu bolo vyhovené (mala vo veci plný úspech).

13. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne 1/ a 2/ odôvodnené § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.